

Knihovna Českého egyptologického ústavu – Knihovna Jaroslava Černého: pokračování seriálu o Knihovně FF UK

„Mám to!“

– Údajně zvolal Jean-François Champollion poté, co rozluštil hieroglyfy, načež omdlel.

Každá oborová knihovna na Filozofické fakultě UK má svou historii. První knihy pro nově založený Egyptologický seminář získal tehdy docent František Lexa již v roce 1919. Lexa budoval knihovnu, která shromažďuje výhradně fond zaměřený na starý Egypt, po celou dobu svého působení na fakultě. V roce 1958 docílil založení Československého egyptologického ústavu v Praze a Káhiře, a tím získal mimo jiné i pravidelnou dotaci na knihy od ministerstva školství.

V úsilí Františka Lexy vybudovat knihovnu na světové úrovni pokračoval po dobu svého působení na UK jeho žák Jaroslav Černý, osobnost pro knihovnu Českého egyptologického ústavu zcela zásadní. Černý se snažil získávat publikace pro ústav i po svém přesídlení do Londýna v r. 1946 a později v Oxfordu, kde přednášel a vědecky pracoval od roku 1951 až do své smrti v r. 1970. Knihy si obě pracoviště oficiálně vyměňovala (ředitelem byl v té době Zbyněk Žába), ale ve skutečnosti to bylo tak, že Černý věnoval knihovně ústavu nejen svoje publikace, ale kupoval ze svých prostředků i základní egyptologické časopisy, bez kterých by čeští egyptologové vůbec nevěděli, co se za hranicemi země v oboru děje. Jaroslav Černý završil významnou pomoc na poli doplňování knihovny

ústavu tím, že svoji vzácnou egyptologickou knihovnu odkázal ČEgÚ.

Černý si svoji knihovnu zakládal ještě v Československu před 2. světovou válkou za materiálně obtížných podmínek. Krátce před převzetím moci komunisty se mu ji podařilo vyvézt do Británie, kde ji intenzivně budoval dál s tím, že se snad – i se svojí knihovnou – do vlasti vrátí. K tomu bohužel nedošlo, do Prahy putovala v roce 1971 pouze knihovna. Díky tomuto daru vlastní knihovna Českého egyptologického ústavu tituly, které by jinak vzhledem k jejich vzácnosti nebylo možné opatřit. Jako příklad uveďme alespoň publikace mapující Lepsiovu výpravu : *Denkmäler aus Aegypten und Ethiopien*, dále Belzoni: *Plates illustrative of the Researches and Operations in Egypt and Nubia*, Rosellini: *I monumenti dell' Egitto e della Nubia* a jiné poklady.

Po 2. světové válce až téměř do roku 1989 se knihovna ústavu doplňovala hlavně díky knižní výměně s partnerskými egyptologickými pracovišti. V 70. a 80. letech dostávaly knihovny v rámci dotace devizy na zakoupení 1–2 publikací, něco vyměnilo ediční oddělení FF UK, většinu publikací získali pracovníci ústavu. V současnosti doplňujeme fond knihovny jednak z dotace FF UK (základní periodika), z výzkumných záměrů, z grantů a také díky rozsáhlé výměně s egyptologickými pracovišti po celém světě.

Vzhledem k tomu, že naše knihovna představuje jedinou ucelenou sbírku knih týkajících se starého Egypta v ČR, jezdí k nám studovat uživatelé z celé republiky a též z mnoha institucí ze zemí, které nemají knihovny kvalit srovnatelných s tou naší, která je považována za největší ve střední a východní Evropě.

Knihovna působí v prezenčním režimu, ale vycházíme vstříc všem uživatelům, kteří si dohodnou individuální návštěvu, např. i během prázdnin. Poskytujeme rešerše, event. kopie článků a konzultace. Od roku 2014 poskytujeme knižní dary regionálním knihovnám, které projevíly o egyptologickou literaturu zájem.

V minulých letech navštívilo náš ústav několik hostujících profesorů, kteří přednášeli našim studentů a zároveň v knihovně připravovali vydání svých vědeckých publikací. Každoročně se nám daří meziuniverzitní výměny s kolegy z egyptských univerzit, v posledních letech hlavně z Minije (Střední Egypt).

Pár praktických informací na závěr:

Kde nás najdete: Celetná 20, 116 36 Praha 1 (4. patro, č. dv. 418)

Podrobnější informace týkající se provozu knihovny najdete na webu knihovny na stránkách Českého egyptologického ústavu nebo mezi oborovými a příručními knihovnami.

za Knihovnu Českého egyptologického ústavu UK sepsala dr.
Jiřina Růžová

Předchozí díly seriálu:

Historický kabinet

Knihovna Katedry středoevropských studií

Knihovna Celetná

Knihovna etnologie

Knihovna FF UK